

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Iran's M.

آئینه ایران

بهرام رحمانی
۰۵ اپریل ۲۰۲۰

سانسور جدید در ایران به بهانه «فاصله‌گذاری اجتماعی»!

خبررسانی آزاد در تمام عمر حاکمیت جمهوری اسلامی ممنوع بوده است و اکنون با تشدید بحران کرونا در ایران، حکومت تصمیم گرفته است کلیه روزنامه‌های چاپی را تعطیل کند و فعالین شبکه‌های اجتماعی را نیز تحت تعقیب پولیسی قرار دهد.

حکومت اسلامی ایران، نه تنها به وظایف خود در پیش‌گیری شیوع ویروس کشنده کرونا عمل نمی‌کند، بلکه با دروغ و پنهان کار و توجیه جنگ بیولوژیکی امریکا علیه ایران، رسماً سپاه پاسداران و ارتش و سایر نیروهای سرکوبگر خود را به خیابان‌ها آورده و دستگاه سانسور و اختناق و قوه قضائیه و سربازان گمنام امام زمان و وزارت اطلاعاتش نیز لحظ ای از سرکوب و تهدید مردم دست بر نمی‌دارند.

در حالی که نرخ مرگومیر در اثر کرونا در سراسر دنیا بین دو تا دو و نیم درصد است، این رقم در ایران بر اساس آمارهای رسمی اعلام‌شده بالای پنج درصد است؛ بالاترین نرخ مرگومیر بعد از چین. این تفاوت فاحش به نظر بسیاری از کارشناسان بیش از آن‌که ناشی از نبود امکانات درمانی در ایران باشد، نشان‌دهنده آمار غلط دولتی و پنهان‌کاری است. تعداد بهبود یافتگان هم نقطه تاریک دیگری است که آمار ایران را زیر سؤال می‌برد.

شبکه دو تلویزیون المان ZDF در گزارشی که درباره ضربه‌ای که آمار متناقض کرونا بر اعتماد عمومی در ایران وارد کرده، از قول یک پزشک که نخواست نامش فاش شود نوشته که از طرف سپاه پاسداران به پزشکان بیمارستان‌ها هنگام ورود و خروج هشدار داده می‌شود که درباره کارشان و نیز آمار بیماران مبتلا به کرونا سکوت اختیار کنند. این گزارش از قول پزشکان دیگری نیز نوشته که در مواردی مجبورشان کرده‌اند که علت مرگ را چیزی غیر از کرونا ثبت کنند.

کریم همتی، سرپرست جمعیت هلال احمر، از افزایش مشکلات دست‌کم ۵۰۰ هزار نفر از بیماران مبتلا به سرطان و بیماران خاص در بحران کرونا خبر داد و گفت که این افراد با «خطر جدی» مواجه هستند.

همچنین در حالی که وزارت بهداشت با کمبود حدود دو هزار دستگاه تنفس مصنوعی مواجه است، او گفت: «خیرین به کمک آمده‌اند و قول داده‌اند که صد دستگاه ونتیلاتور خریداری کنند.» همتی از کمک‌های اهدائی ۲۴ کشور دنیا در بحران کرونا به ایران به صورت نقد یا اقلام امدادی خبر داد.

مقامات جمهوری اسلامی تا روز جمعه ۱۵ فروردین ۱۳۹۹، مرگ ۳۲۹۴ نفر را به طور رسمی اعلام کردند و تعداد کل مبتلایان هم به ۵۳ هزار و ۱۸۳ نفر رسید. این آمار در حالی است که یک مقام سازمان بهداشت جهانی گفته است آمار اعلام شده مقامات ایران درباره مبتلایان به ویروس کرونا تنها یک پنجم مبتلایان واقعی است به گفته کیانوش جهانپور، رئیس مرکز روابط عمومی و اطلاع رسانی وزارت بهداشت، طی ۲۴ گذشته ۲۷۱۵ بیمار جدید مبتلا به کووید-۱۹ در ایران شناسائی شدند و ۱۳۴ نفر از بیماران مبتلا به این بیماری در کشور جان خود را از دست دادند.

تا روز جمعه ۱۵ فروردین در آمریکا ۲۷۶ هزار و ۹۶۵ نفر به ویروس کرونا مبتلا شده و ۷۳۹۱ نفر جان باخته‌اند. آمریکا بیشترین تعداد بیمار مبتلا به کرونا را در جهان دارد.

بنا بر آخرین آمار منتشر شده، شمار مبتلایان به کرونا در سراسر جهان به بیش از ۱ میلیون و ۲۶ هزار نفر و شمار جانباختگان آن به بیش از ۵۴ هزار نفر رسیده است. آمریکا، اسپانیا و ایتالیا جمعه ۱۵ فروردین، همچنان بیشترین شمار مبتلایان در جهان را دارند و ایران نیز در جایگاه هفتم رتبه‌بندی جهانی قرار گرفته است. اگرچه ایالات متحده آمریکا بیشترین شمار مبتلایان را به ثبت رسانده است اما ایتالیا با ثبت ۱۳ هزار و ۹۱۵ مرگ، بیشترین شمار جانباختگان را در سراسر جهان دارد.

تناقض‌گویی مسؤولان حکومت اسلامی درباره وضعیت شیوع بیماری کرونا در ایران همچنان ادامه دارد. در حالی که حسن روحانی از بهبود شرایط و از گشایش اقتصادی سخن می‌گوید، برخی از مسؤولان دیگر نسبت به شیوع بیشتر بیماری کرونا در ایران ابراز نگرانی می‌کنند.

علیرضا زالی، فرمانده عملیات مقابله با کرونا در کلان‌شهر تهران رسماً اعلام کرده است: «تهران هنوز در شرایط مطلوب کنترل کرونا نیست.»

خبرگزاری «فرارو» روز شنبه ۱۶ فروردین-چهارم آوریل به نقل از زالی نوشته است: «تعداد آمار مبتلایان (در کلان‌شهر تهران) کاهش نیافته است.»

فرمانده عملیات مقابله با کرونا در کلان‌شهر تهران در تصویری که از وضعیت ابتلا به کرونا در این شهر می‌دهد به دو عامل مهم در افزایش بیشتر بیماری کرونا اشاره کرده است: معتادان و بازگشت مسافران نروزی. به باور زالی، عدم رعایت مقررات و توصیه‌های پزشکی از سوی معتادان می‌تواند باعث شیوع بیشتر این بیماری در سطح شهر تهران گردد.

فرمانده عملیات مقابله با کرونا در تهران اعلام کرده است که برنامه‌هایی برای جمع‌آوری معتادان در تهران تنظیم شده است. او گفته است که این برنامه‌ها با همکاری نیروی انتظامی و شهرداری تهران اجرایی خواهند شد.

با این وجود در فلم زیر همین مطلب می‌بینید صداوسیما حکومت اسلامی جان مردم را به بازی گرفته است. رسانه دولتی در این شرایط، مردم را در وسط شهر به صف کرده است فقط به‌خاطر یک تب سنج. کافی است یک نفرشان مبتلا به کرونا باشد تا جان صدها نفر را به خطر بیفتد، بازی گرفتن تا یک گزارش تبلیغاتی بسازند!

در چنین شرایطی بحرانی و فاجعه انسانی، کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی مقابله با کرونا سه‌شنبه ۱۲ فروردین اعلام کرد برای جلوگیری از شیوع بیماری کووید ۱۹ در ایران چاپ نشریات کاغذی متوقف می‌شود. در این اطلاعیه گفته شده: «نظر به این‌که انتشار مطبوعات و نشریات کاغذی مستلزم فعالیت مجموعه‌ای از افراد از خبرنگاران تا فعالان صنعت چاپ و توزیع خواهد بود و این روند ممکن است به‌صورت بالقوه به شیوع بیشتر بیماری منجر شود لذا در راستای عمل به الزامات طرح ملی فاصله‌گذاری مصوب ستاد ملی مقابله با کرونا، نسخه کاغذی نشریات تا پایان این طرح چاپ نخواهد شد.» کمیته اطلاع‌رسانی ستاد ملی مقابله با کرونا در ادامه این اطلاعیه از رسانه‌های مکتوب خواست «برای تقویت جریان اطلاع‌رسانی و کارکرد آموزشی مقابله با کرونا تمام ظرفیت خود را در فضای برخط و شبکه‌های اجتماعی» به کار گیرند.

بر اساس این تصمیم قرار است که توقف چاپ و توزیع روزنامه‌ها و نشریات کاغذی در ایران از روز ۱۶ فروردین اجرائی شود. در اطلاعیه ستاد ملی مقابله با کرونا تصریح شده است که این تصمیم بنا بر توصیه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی اتخاذ شده است.

ستاد مقابله با کرونا مدعی شده است که انتشار نسخه کاغذی روزنامه‌ها نقض توصیه «فاصله‌گذاری اجتماعی» است و می‌تواند منجر به شیوع بیشتر بیماری کرونا در کشور گردد.

این ستاد اعلام کرده است که از روز ۱۶ فروردین انتشار نسخه دیجیتال این روزنامه‌ها ادامه خواهد یافت. در عین حال از «روزنامه‌های مکتوب» درخواست شده است همه توان و ظرفیت خود را در فضای آنلاین (برخط) و شبکه‌های اجتماعی به کار گیرند.

در حالی این ادعای «فاصله‌گذاری اجتماعی» را پیش کشیده‌اند که هنوز شهر قم مملو از توریست‌های مذهبی از کشورها و شهرهای دیگر است. شهری که کرونا نخست از آنجا آغاز شد و سپس به سایر شهرهای ایران سرایت کرد. در حوزه‌های علمیه قم دست‌کم از ۱۳۰ کشور طلبه وجود دارد.

همچنین تصمیم مبنی بر توقف انتشار و توزیع نسخه‌های کاغذی روزنامه‌ها در شرایطی اتخاذ و اجرائی می‌شود که در بسیاری از دیگر عرصه‌ها، فعالیت‌های تولیدی و خدماتی همچنان ادامه دارند و روشن نیست که چرا توصیه «فاصله‌گذاری اجتماعی» شامل حال این بخش‌ها نمی‌شود.

افزون بر آن موضوع سانسور شبکه‌های اجتماعی و همچنین فیلترینگ بسیاری از رسانه‌ها نیز عملاً بر دامنه مشکلات ناشی از توقف انتشار روزنامه‌های کاغذی می‌افزاید.

مدیر مسؤول روزنامه شرق در نخستین واکنش‌ها به توقف انتشار روزنامه‌ها و سایر نشریات کاغذی در ایران هشدار داد که بسیاری از روزنامه‌نگاران بیکار می‌شود و این به معنای بحران‌آفرینی در کانون یک بحران است.

مهدی رحمانیان، مدیر مسؤول روزنامه شرق سه‌شنبه ۱۲ فروردین در مصاحبه با خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) گفت:

«یک نفر هم در این شرایط خاص نباید از کار بیکار شود، چرا که مسأله فراتر از اشتغال است. الان بحث ارتزاق است و مسأله این نیست که یک نفر شغل داشته باشد. مسأله این است که یک نفر نان داشته باشد که بخورد، به همین دلیل نباید این باب بسته شود.»

رحمانیان با گوشه‌چشمی به بالا گرفتن اختلافات جناحی بر سر مدیریت بحران کرونا در ایران در ادامه مصاحبه با ایسنا گفت:

«این تصمیم به نفع دولت نیست. مواجهه صدا و سیما با این مسأله، مواجهه همدلانه‌ای نیست و تقابلی است؛ پس این رسانه‌ها و روزنامه‌های مکتوب هستند که می‌توانند به دولت در عرصه رسانه کمک و یاری‌گر باشند. با این کار دولت این کمک را هم از خودش دریغ می‌کند.»

با بالا گرفتن دعوای جناحی، محمد باقر قالیباف، شهردار سابق تهران و نماینده منتخب در مجلس شورای اسلامی، در انتقاد از سیاست‌های دولت روحانی در مقابله با شیوع بیماری کووید ۱۹ در کشور، رئیس جمهوری را به کتمان واقعیت و خوش‌بینی غیرکارشناسی و عدم استفاده از «نیروهای جهادی» متهم کرده بود. هم‌زمان ابراهیم رئیسی، رئیس قوه قضائیه هم مسئولیت شیوع کرونا در فاصله بین بهمن تا اواسط اسفند سال گذشته را متوجه دولت کرد.

رحمانیان در ادامه مصاحبه با ایسنا اعلام کرد که به سبب شیوع کووید ۱۹ در ایران نثریات کاغذی حدود ۶ تا ۱۰ درصد افت فروش داشته‌اند و با این‌حال دخل و خرج می‌کردند. مدیر مسؤول شوق گفت:

«اگر نتوانیم روزنامه را بفروشیم و شرایط فراهم نباشد که روزنامه را چاپ و منتشر کنیم، آسیب جدی می‌بینیم.» اخیر انتشار ویدئویی از یکی جلسات ستاد عالی مقابله با کرونا یکبار دیگر ردپای انحصار و قدرت ناشناسان را در حکومت اسلامی برجسته کرد. در این جلسه حسن روحانی از علی‌عسگری رئیس صداوسیما می‌خواهد که در طول بحران کرونا برای شرکت‌هایی که فروش اینترنتی دارند به‌صورت رایگان تبلیغ کند تا مردم از این طریق خرید کنند و از خانه بیرون نروند و رئیس صداوسیما در پاسخ می‌گوید اگر چنین کاری کنند شرکت «توسکا» از آن‌ها شکایت خواهد کرد!

«توسکا» که مخفف عبارت «توسعه کسب‌وکار ایرانی» است در تاریخ ۱۶ مهرماه ۱۳۹۶ تاسیس شده که با توجه به آئین‌نامه شرکت‌ها یک شرکت درجه پنجم است که سهام‌داران آن سه شرکت دیگر هستند

بین توسکا و ستاد اجرائی فرمان امام هفت نهاد صوری قرار دارند که تنها نقش واسطه‌ای میان شرکت مادر با فعالیت‌های مختلف را ایفا می‌کنند و نمونه روشن این ادعا همین ویدئویی ست که ترس رئیس صداوسیما را از شکایت توسکا نشان می‌دهد زیرا اگر توسکا واقعا یک شرکت رده پنجم با آن سهام‌داران بود قطعاً رئیس صداوسیما که خود منصوب رهبری‌ست هرگز چنین از شکایتش هراس نداشت که در جلسه علنی نام آن را به زبان بیاورد.

اپلیکیشن روبیکا هم که توسط یک شرکت دیگر وابسته به ستاد اجرائی فرمان امام راه‌اندازی شده در حقیقت ابزار انحصار توسکا بر صداوسیماست که بارها در دعوای جناحی مورد اعتراض آذری جهرمی وزیر ارتباطات قرار گرفته و علاوه بر جهرمی تعدادی از نمایندگان مجلس هم دنبال تحقیق و تفحص از قرارداد توسکا با صداوسیما بودند که آن طرح نیز توسط هیات رئیسه مجلس اعلام وصول نشد.

بر اساس اسناد رسمی، شرکت «نقش اول کیفیت»، شرکت «ارتباطات سیار» و شرکت «سرمایه‌گذاری توسعه نور دنا»، سه سهام‌دار اصلی این شرکت هستند.

این شرکت‌ها مثل یک شبکه در هم تنیده هستند. «شرکت ارتباطات سیار» که در هر دو شرکت دیگر سهام دارد، نخ تسبیح است. اگر رد سهام‌داران این شرکت گرفته شود، به سه نام «گسترش الکترونیک مبین»، «شرکت مخابرات ایران» و «سرمایه‌گذاری مهر اقتصاد مبین» می‌رسد.

سهامداران شرکت «گسترش الکترونیک مبین» عبارتند از «گروه توسعه انرژی تدبیر»، «گروه توسعه ساختمان تدبیر» و «گروه توسعه اقتصادی تدبیر». این سه شرکت متعلق به «هلدینگ تدبیر» هستند. «هلدینگ تدبیر» بازوی اقتصادی ستاد اجرایی فرمان امام است که مهم‌ترین نهاد اقتصادی زیر نظر دفتر آیت‌الله علی خامنه‌ای محسوب می‌شود. بنابراین بین توسکا و دفتر رهبر، چهار نهاد اصلی دیگر واسطه هستند. عمده این شرکت‌ها سهام‌دار یکدیگر هستند و مثل تارهای یک شبکه عنکبوتی به هم وصل شده‌اند.

در بخشی از بیانیه ۲۲ اسفند ۱۳۹۷ هیات مدیره توسکا شرکت «گسترش الکترونیک مبین» آمده است: «توسکا تمامی هزینه‌های تولید برنامه‌های پربیننده‌ای چون خندوانه، برنده باش، کودک شو، فرمول یک، نود، حالا خورشید، به خانه بر می‌گردیم، عصر جدید، تب تاب، جام جهانی، ماه عسل، ستاره‌ساز، فوتبال‌های داخلی و خارجی و... در مجموع ۷۹ برنامه تلویزیونی را می‌پردازد.»

مبلغ سرمایه‌گذاری توسکا برای این برنامه‌ها مشخص نیست ولی در یک مورد ادعا کرده‌اند که سال ۹۷، ۱۵۰ میلیارد تومان برای تولید این برنامه‌ها هزینه کرده‌اند. دقت در اسامی این برنامه‌ها که ستون فقرات صداوسیما هستند، به‌خوبی نشان می‌دهد توسکا مهم‌ترین تولیدکننده صداوسیما است. تیم توسکا در حوزه تولید برنامه‌های کودک که از شبکه پویا پخش می‌شود نیز شرکت تین‌تاک را راه‌اندازی کرده و انحصار تولید را در دست گرفته‌اند.

توسکا پس از صداوسیما وارد سینما و شبکه نمایش خانگی شده و در قالب تهیه‌کننده در تامین سرمایه فلم‌هایی چون «ماجرای نیمروز ۲» و سریال «خواب‌زده» حضور داشته است.

کسب و کارهای اینترنتی و استارت‌آپ‌ها نیز تا حدودی در انحصار توسکا است. در گزارش ۲۵ شهریور ۹۸ روزنامه خراسان آمده است: «دو اپراتور اصلی تلفن همراه و شرکت توسکا در صداوسیما، گلوگاه شبکه توزیع استارت‌آپ‌ها را در اختیار گرفته‌اند. آن‌ها گاهی تا ۵۰ درصد ارزش برند، ۳۳ درصد سهام و ۹۰ درصد درآمدهای کسب‌وکارها را برمی‌دارند و باز هم اجازه تبلیغات تلویزیونی به آن‌ها نمی‌دهند.»

توسکا برای معرفی کردن استارت‌آپ‌ها در تلویزیون سراغ آن‌ها می‌رود، سهام و سودشان را قبضه می‌کند و هر روز بخش بیشتری از بازار را در کنترل خود می‌گیرد.

یک نمونه دیگر ماجرای خدمات ارزش افزوده به مشترکان تلفن همراه است. در جریان این پرونده، محمدجواد آذری‌جهرمی اقرار کرد برخی شرکت‌های فعال این حوزه، ۱۳ هزار میلیارد تومان از جیب مردم درآمد داشته‌اند و از حدود ۵۰۰ هزار نفر کلاهبرداری کرده‌اند. بخش مهمی از تبلیغات این شرکت‌ها برای جذب و فریب‌دادن مردم از طریق برنامه‌های صداوسیما صورت گرفته است.

آذری‌جهرمی ۱۵ آبان ۹۸ وعده داد که پول‌ها را بر می‌گرداند و کل سرویس‌های ارزش افزوده را تعطیل می‌کند. پیش از آن اما شرکت‌های فعال در این حوزه، نامه‌ای به محمدی گلپایگانی، رئیس دفتر خامنه‌ای و ابراهیم رئیسی، رئیس قوه قضائیه نوشته بودند. با ورود دفتر خامنه‌ای به این پرونده، نه پیگیری وزارت ارتباطات ادامه یافت و نه به شکایت‌ها رسیدگی شد.

یک نمونه جدیدتر نیز، اجبار مدارس به استفاده از پیام‌رسان‌های داخلی برای فعالیت‌های آموزشی در تعطیلی‌های ناشی از بحران کرونا است.

مدیران مدارس مجبور هستند از بین پیام‌های رسان‌های داخلی «بله»، «گپ»، «آی‌گپ»، «سروش» و «رویکا»، یکی را انتخاب کنند و بعد وارد شبکه اجتماعی دانش‌آموزان (شاد) شوند. علاوه بر رویکا، اپلیکیشن آی‌گپ نیز در اختیار باند ستاد اجرایی فرمان امام است.

این نمونه‌ها به خوبی نشان می‌دهد که ستاد اجرائی فرمان امام به صداوسیما تنها به چشم محل درآمد نگاه نمی‌کند، تلویزیون برای آن‌ها ابزار رانت‌های بزرگتر، ایجاد انحصار و حذف رقبا است. و مهم‌تر از همه در سازمان‌دهی و اجرای سانسور نیز نقش مهمی دارد.

ستاد اجرائی فرمان امام که سابقه تاسیس آن به سال ۱۳۶۸ باز می‌گردد، عمده منابع مالی اولیه‌اش را از مصادره اموال به دست آورد و سال ۱۳۹۳ طبق گزارش خبرگزاری رویترز ۹۳ میلیارد دلار دارائی داشت.

این ستاد که در پنج سال اخیر، جهش گسترده‌ای در حوزه‌های اقتصادی داشته و در بسیاری از پروژه‌ها جای بنیاد تعاون سپاه پاسداران و بنیاد مستضعفان را گرفته است، دو بازوی اقتصادی اصلی دارد: بازوی دلال - پیمانکار آن «گروه تدبیر» است و بازوی دلال - خیر آن، «گروه برکت» است.

این ستاد هم بخشی از خرج دفتر خامنه‌ای را تامین می‌کند و هم وظیفه تامین عمده هدایای رهبر را بر عهده دارد که معمولا با تبلیغات گسترده در بحران‌هایی چون زلزله و سیل توزیع می‌شوند. در واقع هم نقش جیب رهبر را بازی می‌کند و هم خزانه دفترش است.

شرکت‌های وابسته به این ستاد، گاهی هم در بحران دارو پس از تحریم‌ها برای «نجات؟!» حوزه دارو وارد عمل شد، برخی از شرکت‌های خصوصی را خرید، یک شهرک داروئی بزرگ راه‌اندازی کرد و الان «سلطان دارو» شده است. در دوران کرونا هم این ستاد، ظرفیت تولید برخی شرکت‌های داخلی را خرید، خودش هم ده دستگاه ماسک‌ساز وارد کرد و الان «سلطان ماسک» ایران است.

مدیران ارشد این ستاد همچون محمد مخبر و محمدجواد ابروانی از نزدیکان بیت رهبر هستند ولی عمده مدیران اجرائی این نهادها مانند علی نیکزاد، غلامحسین نوزری، مهرداد بذریاش و کاوه اشتیاردی، از مدیران ارشد و میانی دولت احمدی‌نژاد بودند که ظاهرا از نظر سیاسی از او بریده‌اند و حالا در شبکه اقتصادی دفتر خامنه‌ای، به مدیران اصلی بدل شده‌اند.

شرکت توسکا، تنها یکی از ابزارهای تامین هزینه‌های این شبکه بزرگ است که باید خرج و دخل نهادهای زیر نظر آیت‌الله خامنه‌ای را جور کنند، از دفتر نشر آثارش گرفته تا نیروی قدس سپاه. رئیس صداوسیما باید از چنین شرکت و شبکه‌ای حساب ببرد.

این تصمیم تعطیلی روزنامه‌ها و چاپخانه‌ها، در شرایطی اتخاذ شده است که مردم بیش از هر زمانی به نسخه چاپی روزنامه‌ها با توجه به اهمیت بسیار زیاد اطلاع‌رسانی به مردم و خانه‌نشینی، نیاز دارند که به‌صورت روزانه منتشر و

توزیع نیز می‌شود. با این حال اما آن‌گونه که ستاد ملی کرونا در ایران مصوب کرده است، جلو انتشار نسخه کاغذی روزنامه‌ها را بگیرد.

این تصمیم البته با انتقاد و مخالفت تعدادی از مدیران مسوول روزنامه‌ها نیز همراه شده است. علیرضا بختیاری، مدیرمسئول روزنامه دنیای اقتصاد در همین مورد در گفت‌وگویی با «شرق» در این‌باره می‌گوید: به دلیل کرونا طبیعی است که فعالیت‌های اداری، تولیدی و اقتصادی تحت‌الشعاع قرار گیرد اما در اکثر کشورها اصل تولید آسیب ندیده بلکه فاصله‌گذاری اجتماعی و فیزیکی شکل گرفته است و مردم را ترغیب به این فاصله‌گذاری کرده‌اند. همچنین کارهای اداری و سازمانی که امکان دورکاری دارند نیز به این شکل در حال انجام است. اما درباره بحث رسانه‌های مکتوب چند نکته وجود دارد؛ اول اینکه بحث اطلاع‌رسانی حتی در بدترین شرایط هم قابل تعطیل‌کردن نیست، در همان شرایط بد و بحرانی هم بالاخره باید رسانه ای باشد که اطلاع‌رسانی کند و به مردم موضوعات و نکات مهم را برساند.

مدیرمسئول روزنامه دنیای اقتصاد، همچنین می‌گوید: در حال حاضر در کشورهای اروپایی و امریکایی که کرونا در برخی از آن‌ها مثل ایتالیا و اسپانیا شیوع زیادی پیدا کرده، رسانه‌های چاپی و ملی آن‌ها به نشر و توزیع خودشان همچنان ادامه می‌دهند و مشغول به کار هستند. به عنوان مثال همین الان روزنامه‌های سراسری ایتالیا در حال توزیع است. در این کشورها کاری که کیوسک‌های مطبوعاتی ما در ایران انجام می‌دهند از طریق بخشی از سوپرمارکت‌ها انجام می‌شود که وسایل ضروری مردم را توزیع می‌کنند. آن‌ها در این شرایط رسانه‌ها را هم مانند بخشی از مایحتاج ضروری مردم توزیع می‌کنند. البته تعداد زیادی از مخاطبان در این کشورها نیز مشترک روزنامه‌ها هستند و از طریق پست و سیستم توزیع، روزنامه را به دست آن‌ها می‌رسانند.

بختیاری در ادامه افزود: نباید فراموش کرد که بخش زیادی از مردم در همه کشورها، و همین‌طور در ایران منبع اصلی خبری‌شان، روزنامه‌ها و مجلات و رسانه‌های چاپی است و نمی‌توان اطلاع‌رسانی به این بخش از مردم را متوقف کرد. در کشور ما که بخش عمده‌ای از محتوای رسانه‌ای و خبری در بخش رسانه‌های مکتوب تولید می‌شود و در ادامه به بخش آنلاین و فضای مجازی می‌رسد، تعطیلی رسانه‌های چاپی می‌تواند فضای اطلاع‌رسانی کشور را با خلأ و مشکل مواجه کند. بر همین اساس من معتقدم اصل این تصمیم و رویکرد که چاپ و توزیع رسانه‌های مکتوب در این شرایط ممنوع بشود، رویکرد نادرستی است.

مدیرمسئول دنیای اقتصاد در ادامه گفت: به‌شخصه تصورم این است که در وضعیت کنونی و با شیوع بحران بزرگ کرونا باید از روزنامه‌ها برای آگاهی و فرهنگ‌سازی بیش‌تر استفاده کرد. از طرفی نباید فراموش کرد که به هر حال خود رسانه هم یک صنعت است و باید به این چشم به آن نگاه کرد و دستور تعطیلی آن را به‌راحتی نداد. هرچند من معتقدم حتی اگر صنایع دیگر هم محدود و تعطیل شوند، این صنعت را که کارش اطلاع‌رسانی است، نباید به دلیل کرونا تعطیل کرد.

خیلی روشن است که تعطیلی رونامه‌های چاپی، کمترین ربطی به بحران کرونا ندارد و زنجیره ای از سیاست‌های ارتجاعی و سانسور حکومت اسلامی محسوب می‌شود که در این شرایط بحرانی، با بستن روزنامه‌ها و شبکه‌های اجتماعی سعی دارند خبرها را در انحصار رسانه‌هایی چون صداوسیما قرار دهند و آن‌گونه که حکومت دلش می‌خواهد اخبار و گزارشات را منتشر کند.

سازمان حقوق بشری اهواز روز سه‌شنبه ۵ فروردین در گزارشی اعلام کرده است که مهدی بحری، عکاس و خبرنگار آزاد که در اعتراضات آبان ماه گذشته بازداشت و به دلیل ناتوانی خانواده‌اش در سپردن وثیقه ۶۰۰ میلیوین تومانی در حال حاضر در زندان مرکزی اهواز به سر می‌برد، به ویروس کرونا مبتلا شده است.

این سازمان ضمن هشدار دادن نسبت به بی‌تفاوتی مسؤولان زندان مرکزی اهواز به فراگیر شدن این ویروس و به خطر افتاد جان زندانیان در این زندان، خواستار آزادی فوری تمامی «زندانیان سیاسی و غیرخطرناک» از این زندان شده است.

از سوی دیگر سید مهرداد سیدمهدی، رئیس خبرگزاری صداوسیما، روز دوشنبه ۴ فروردین با انتشار متنی در توئیتر خود از مبتلا شدن ۱۹ نفر از خبرنگاران این مجموعه به بیماری کرونا خبر داد.

فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران نیز در آخرین گزارش خود اعلام کرده است که گزارش‌های رسیده به این فدراسیون حاکی از ابتلا و قرنطینه حداقل ۵ روزنامه‌نگار ایرانی در نقاط مختلف به این ویروس است.

همچنین روز دوشنبه ۴ فروردین‌ماه اخبار منتشر شده حاکی از جان‌باختن عبدالله زاویه، سردبیر شیفت بامدادی خبرگزاری فارس، بر اثر بیماری کرونا است.

اخیرا مدیران ۷ روزنامه خواستار لغو دستور توقف چاپ نشریات کاغذی شده‌اند. مدیران مسؤول و صاحبان امتیاز هفت روزنامه سراسری ایران در نامه‌ای به حسن روحانی، رئیس‌جمهوری، از او خواستند که دستور توقف چاپ نشریات کاغذی را لغو کند. این دستور از سوی ستاد ملی مبارزه با کرونا صادر شده است.

مدیران مسؤول روزنامه‌های اعتماد، دنیای اقتصاد، ابتکار، مردمسالاری، گل، آفتاب یزد و جهان صنعت روز چهارشنبه ۱۳ فروردین-اول آوریل در نامه‌ای خطاب به حسن روحانی، خواستار اتخاذ تدابیری موثر برای جلوگیری از توقف انتشار نشریات کاغذی شدند.

به‌گزارش اعتماد آنلاین، در این نامه با توجه به اوضاع فعلی کشور از روحانی خواسته شده است: «در این شرایط حساس که حضور پر رنگ رسانه‌ها می‌تواند نقش موثر، آگاهی‌بخش و کمک‌کننده داشته باشد، دستور فرمائید ستاد مقابله با کرونا اجازه چاپ روزنامه‌ها را به‌صورت کاغذی (با اتخاذ تدابیر بهداشتی و فنی) صادر نماید تا جامعه رسانه‌ای کشور بتواند در این مقطع مهم نقش سازنده و تاریخی خود را برای عبور از بحران با هم‌راهسازی عموم مردم ایفا کند.»

مدیران مسؤول روزنامه‌های یاد شده در نامه خود گوش‌زد کرده‌اند که ایران یکی از کشورهای است که همواره در معرض بحران‌های مختلف سیاسی، اقتصادی و اجتماعی قرار داشته و «هر جا که بحران وجود دارد به ابزار مدیریت آن و رسانه نیاز است.»

فرمانده انتظامی خرم‌دره زنجان، از دستگیری عاملان انتشار اخبار «کذب» کرونایی در این شهرستان خبر داد. به گزارش ایسنا، سرهنگ محرم‌علی قاسمی با اشاره به فعالیت برخی از افراد در فضای مجازی و انتشار اخبار دروغ در رابطه با بیماری کرونا، عنوان کرد: این متهمان با انتشار خبری کذب و انتشار آن در فضای مجازی باعث ایجاد اضطراب و نگرانی در بین شهروندان شده بودند.

«فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران» از احضار تعدادی از روزنامه‌نگاران شهرستان سقز به دلیل اطلاع‌رسانی درباره کرونا خبر داده است.

فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران روز ۱۵ اسفند ماه در خبری اعلام کرده تعدادی از روزنامه‌نگاران شهرستان سقز در استان کردستان به دلیل انتشار اخباری درباره شیوع ویروس کرونا در این شهرستان از سوی نیروهای امنیتی «احضار» شده یا «احضار تلفنی» گرفته‌اند.

براساس این گزارش «فردین مصطفائی»، عضو فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران و مدیر کانال تلگرامی «سقزرووداو» از سوی پولیس امنیت شهرستان سقز احضار و مورد بازجویی قرار گرفته است. در بازجویی او، به اعلام آمار شیوع بیماری کرونا در شهرستان سقز از سوی این روزنامه‌نگار اشاره شده است. علاوه بر این، چند فعال رسانه‌ای دیگر ساکن سقز نیز به دلیل اطلاع‌رسانی درباره کرونا در شبکه‌های اجتماعی از سوی نهادهای امنیتی این شهر به صورت تلفنی اخطار گرفته‌اند. فعالان رسانه‌های در نوشته‌های خود اشاره به مرگ احتمالی چند شهروند سقز به علت کرونا و نامناسب بودن وضعیت بهداشتی این شهر هشدار داده بودند.

چند روز پس از انتشار شیوع ویروس کرونا در رسانه‌های کشور، «وحید مجید»، رئیس پولیس فتا در تاریخ سوم اسفند، ۹۰ شبکه مجازی را متهم به «نشر اکاذیب» و «شایعه پراکنی» درباره ویروس کرونا کرد و گفت نزدیک به ۳۰ پرونده قضائی در این ارتباط تشکیل شده است و شهروندانی نیز در استان‌های هرمزگان و خراسان جنوبی دستگیر شده‌اند.

او مجدداً در تاریخ هفتم اسفند ماه اعلام کرد پولیس فتا ۲۴ شهروند را به دلیل نوشته‌هایشان درباره بیماری کرونا در فضای مجازی بازداشت کرده است و ۱۱۸ نفر از کاربران شبکه‌های اجتماعی نیز تذکر گرفته و «ارشاد» شده‌اند. در حالی که کرونا در حال گسترش در میان شهرهای ایران است مقامات امنیتی با اطلاع‌رسانی فعالان رسانه‌ای و نوشته‌های مجازی برخورد می‌کنند.

«رحیم یوسف‌پور»، پزشک متخصص داخلی که سال‌هاست در شهر سقز استان کردستان طبابت می‌کند، در ۴۵ روز گذشته هر روز با انتشار ویدیویی در صفحه اینستاگرامش درباره ویروس کرونا و بیماری کووید-۱۹ اطلاع‌رسانی کرده است. در این ویدیوها، دکتر یوسف‌پور علاوه بر صحبت کردن درباره علایم بیماری کووید-۱۹، شیوه‌های انتقال ویروس کرونا و راه‌های پیش‌گیری، در مورد روند بیماری و میزان مبتلایان در سقز هم اطلاع‌رسانی کرده است. سقز در میان شهرهای استان کردستان، بیشترین تعداد مبتلایان به ویروس کرونا را دارد. بر طبق آمار رسمی، تعداد مبتلایان به کووید-۱۹ در سقز تا جمعه ۱۵ فروردین، به ۱۷۲ نفر رسیده است. این در حالی است که دکتر یوسف‌پور ۱۹ اسفند در یکی از ویدیوهای روزانه‌اش اعلام کرده بود تعداد مبتلایان در سقز چهار رقمی شده است اما معاونت درمان و دانشگاه علوم پزشکی استان کردستان حقایق را نادیده می‌گیرند.

این پزشک متخصص در ویدیویی که جمعه ۱۵ فروردین در اینستاگرامش منتشر کرد ضمن این‌که به خاطر اطلاع‌رسانی در ایام تعطیلات عید، ۸ احضاریه از دادگاه دریافت کرده است و به‌خاطر بیان حقیقت شنبه ۱۶ فروردین باید در دادگاه سقز حاضر شود تاکید کرد اگر فردا از او خبری نشد به کووید-۱۹ مبتلا نشده است و قرار هم نیست تصادف کند. اشاره‌ای که به نظر می‌رسد ناظر به تهدید جانی او و یا احتمال بازداشتش باشد.

ایران‌وایر درباره دلایل احضار دکتر یوسف‌پور به دادگاه و فشارها بر او به‌خاطر اصرار بر اطلاع‌رسانی مستقل، با او گفتگو کرده است. آقای یوسف‌پور می‌گوید اطلاع‌رسانی او از جمله درباره رقم واقعی مبتلایان به ویروس کرونا در سقز موجب شد اطلاعات سپاه او را زیر فشار بگذارد و به پولیس فتا احضار شود. اما فشارها به همین‌جا ختم نشده و این پزشک متخصص در هفته‌های اخیر بارها به‌صورت تلفنی تهدید به مرگ شده است.

وی افزود: من به‌خاطر هشدارهای پزشکی و این‌که از مردم سقز خواسته‌ام در سطح شهر حاضر نشوند و در خانه‌هایشان بمانند به دادگاه احضار شده‌ام. متأسفانه در روزهای نخست به هشدارهای من به اندازه کافی توجه نشد و

آمار مبتلایان در سقز بیشتر از هزار نفر شد و من هم همین آمار را که عین واقعیت بود در یکی از اطلاع‌رسانی‌هایم اعلام کردم. اکنون من را به ارائه آمار نادرست به مردم و تشویش اذهان عمومی متهم کرده‌اند.

من باید شنبه ۱۶ فروردین در شعبه ۳ بازپرسی دادگاه عمومی سقز حاضر شوم. وکیل ندارم، وکلای زیادی تماس گرفته‌اند تا وکالتم را برعهده بگیرند اما ترجیح خودم این است که وکیل نداشته باشم. به تنهایی به دادگاه مراجعه می‌کنم و چون کار خطائی انجام نداده‌ام، طبعاً برمی‌گردم به مطب، اما اگر بنا باشد بازداشت شوم، خُب بازداشت می‌کنند. من فعالیت سیاسی ندارم و تنها وظیفه‌ام که آگاهی‌رسانی در مورد بیماری و سلامت مردم بوده است را انجام داده‌ام. فکر می‌کنم مهندس «کامیل کریمیان» فرماندار سقز عملکرد بسیار خوبی در این مدت داشته است و در این مدت هم با کادر درمانی و از جمله من خیلی خوب همکاری کرده است و طبعاً اگر در دادگاه مشکلی پیش بیاید، ایشان دنبال من خواهند آمد. هیچ ضمانت دیگری ندارم. در مورد شاکی هم نمی‌دانم چه کسی یا چه ارگانی شکایت کرده است اما احتمال می‌دهم اطلاعات سپاه باشد.

روحانی در صحبت‌های تلویزیونی همه چیز را عادی جلوه می‌دهد. نمی‌تواند صادقانه بگوید بیماری این است و امکانات ما این است. روش‌ها و هزینه‌ها را هم محاسبه کنند و بگویند دست از وعده‌عید و دروغ بردارند.

پیش‌تر «گزارشگران بدون مرز»، طی بیانیه‌ای سرکوب رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران مستقل درباره اطلاع‌رسانی از ویروس کرونا را محکوم کرد. این سازمان مدافع حقوق روزنامه‌نگاران در جهان، «پنهان‌کاری» دولت ایران درباره همه‌گیر شدن ویروس کرونا را امری خلاف قانون دانست و سرکوب روزنامه‌نگاران را در این امر محکوم کرد.

سازمان گزارشگران بدون مرز در بیانیه‌ای که در تاریخ هفتم اسفند ماه منتشر کرده بود حکومت ایران نیز مانند چین «سعی در پنهان کردن اطلاعات درباره واقعیت گسترش بیماری کرونا» را دارد.

طی آن روزها تعدادی از روزنامه‌نگاران از سانسور، دروغ گفتن مسوولان نظام نسبت به اطلاع‌رسانی و حقیقت‌گویی درباره ویروس کرونا اعتراض کردند. با این حال نهادهای امنیتی حکومت اسلامی ایران با هجوم به خانه روزنامه‌نگاران، تفتیش خانه‌ها و احضار آن‌ها اجازه کوچکترین اعتراضات را نمی‌دهند.

در این بیانیه به احضار محمد مساعد، روزنامه‌نگار آزاد در تاریخ چهارم اسفند ماه اشاره شده که پس از بازجوئی، لپ‌تاپ و تلفن همراهش نیز از سوی مأموران گرفته شد و در همان ساعات بازجوئی با دستور آن‌ها این روزنامه‌نگار مجبور به بستن حساب کاربری تلگرام و توئیتر خود شد تنها به این دلیل که نظرات خود را بدون سانسور می‌نوشت.

سازمان گزارشگران بدون مرز در بیانیه خود به گفته‌های وحید مجید، فرمانده پولیس فتا در جریان سانسور و خفقان رسانه‌ای اشاره کرده است. این مقام انتظامی در تاریخ سوم اسفند ماه گفته بود: «۹۰ حوزه مجازی که در نشر اکاذیب و شایعه پراکنی (کرونا ویروس) فعالیت می‌کردند مورد بررسی قرار گرفت و نزدیک به ۳۰ پرونده تشکیل و در نهایت افرادی در استان‌های کردستان، هرمزگان و خراسان جنوبی افرادی دستگیر شدند.»

حکومت اسلامی ایران در رده‌بندی جهانی آزادی مطبوعات ۲۰۱۹ گزارشگران بدون مرز از میان ۱۸۰ کشور جهان در رده ۱۷۰ قرار دارد.

ایران کمتر از یک ماه مانده به عید نوروز، شدیداً دچار کرونا شده است. از زلزله، سیل‌های متعدد، بازداشت‌های گسترده و حکم‌های سنگین اعتراضات آبان‌ماه و سقوط هواپیمای اوکراینی، شورش در زندان‌ها تا به این نقطه از اپیدمی مرگ رسیده است.

هنوز ۱۴ روز از تائید رسمی ویروس کرونا در کشور نگذشته بود که این بار هم براساس گفته‌های روزنامه‌نگاران و بیانیه انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران، دولت اجازه انتشار اخبار درست از ویروس کرونا را به رسانه‌ها نمی‌دهد. به جای آن مردم خواننده آمارهای بی‌تناسب و گفته‌های ضدونقیض مسؤولان دولتی هستند. ادامه سانسور و سرکوب روزنامه‌نگاران و رسانه‌ها تا جایی پیش رفته که انجمن صنفی روزنامه‌نگاران استان تهران طی بیانیه‌ای در تاریخ ۱۱ اسفند سال گذشته، از فقدان آزادی عمل رسانه‌ها در اطلاع‌رسانی درباره شیوع کرونا نوشته بود.

در این بیانیه آمده بود: «اگر نظام رسانه‌های آزاد و کارآمد وجود می‌داشت، به‌احتمال فراوان روزنامه‌نگاران و مردم عادی و کارشناسان می‌توانستند شواهد کافی از حضور ویروس کرونا را بسیار پیش از فوت دو بیمار نخستین در اختیار افکار عمومی قرار دهند و خیلی زودتر مانع از شکل‌گیری این پنهان‌کاری ناخواسته یا خوش‌بینی نابخردانه شوند.»

جعل واقعیت، پنهان‌کاری و سرکوب رسانه‌ها از سوی نهادهای امنیتی و دولتی شیوه‌ای است که مردم با آن از مدت‌ها پیش آشنا هستند و دیگر به اظهارات و سران و مقامات حکومتی و رسانه‌های رسمی حکومتی کم‌ترین اعتمادی ندارند. حالا مردم مانده‌اند، ترس از کرونا، قیمت‌های گزاف ماسک و ژل ضدعفونی کننده، ادعاهای مسؤولان و رسانه‌های وابسته به حکومت که همه واقعیت را نمی‌گویند.

بهموجب ماده ۶۹۸ بخش تعزیرات قانون مجازات اسلامی، «هرکس به قصد اضرار به غیر یا تشویش اذهان عمومی... اکاذیبی اظهار کند یا با همان مقاصد اعمالی را بر خلاف حقیقت راساً یا به عنوان نقل قول به شخص حقیقی یا حقوقی یا مقامات رسمی تصریحاً یا تلویحاً نسبت دهد، اعم از از طریق مزبور به‌نحوی از انحاء ضرر مادی یا معنوی به غیر وارد شود یا خیر، علاوه بر اعاده حیثیت در صورت امکان، باید به حبس از دو ماه تا دو سال یا شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم شود.» پس با تکیه به این ماده بخش تعزیرات قانون مجازات اسلامی، دادگاه‌های حکومتی اسلامی می‌توانند هر کسی که دل‌شان خواست به زندان و شلاق محکوم کنند!

البته حکومت اسلامی، سعی دارد با تحویل یک مشت خرافات مذهبی مردم را در بی‌خبری نگه دارد و با سلام و صلوات آن‌ها به کام مرگ بفرستد. برای نمونه به‌گزارش گروه وب‌گردی باشگاه خبرنگاران جوان وابسته به نهادهای حکومتی، حجت‌الاسلام محمدصادق کفیل رئیس مرکز تخصصی صحیفه سجادیه با اشاره به این‌که هنگام بیماری و بلا امام سجاد(ع) دعای خاصی را قرائت می‌کردند، بیان داشت: از امام صادق(ع) نقل شده است که «إِنَّ الدُّعَاءَ يُرَدُّ الْقَضَاءَ وَقَدْ نَزَلَ مِنَ السَّمَاءِ وَقَدْ اِبْرَمَ اِبْرَامًا»؛ دعا قضائی که از آسمان نازل شده بر می‌گرداند، اگر چه آن قضا به سختی میرم و محکم شده باشد.

او افزود: خداوند متعال بهترین مسیر پیوند با خودش را دعا قرار داده است و خودش تضمین کرده است: «ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ»، «وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ»؛ وقتی کسی جواب بخواهد، از خدا لیبیک می‌شنود؛ بنابراین ما مأمور به دعا هستیم.

حجت‌الاسلام کفیل با تأکید بر این‌که برخی تصور می‌کنند، «دعا» عامل عزلت و کنارگیری است، ابراز داشت: بعضی فکر می‌کنند برای درمان کرونا باید یک گوشه‌ای بنشینیم و فقط دعا کنیم و این گونه درمان شوند! در حالی علما و بزرگان برای این توصیه به دعا می‌کنند که «دعا» عامل حرکت و برکت در حرکت است؛ یعنی عملاً فرد دعا می‌کند که در مسیر حرکت می‌کند.

او در ادامه گفت: این‌گونه نیست وقتی مریض شدیم، دعا کنیم که خداوند به ما سلامتی بدهد و دیگر دکتر نرویم! در حالی که «دعا» راه و مسیر را بهتر نشان می‌دهد. زیرا «دعا» برکات بسیار زیادی دارد.

رئیس مرکز تخصصی صحیفه سجادیه با اشاره به این‌که افرادی که درباره بیماری کرونا و دعا برای رفع آن موضع می‌گیرند، انسان‌هایی هستند به موضوع تک بعدی و مادی نگاه می‌کنند، گفت: در حالی که معتقد هستیم، اگر از طریق توحید وارد شویم و بعد جسمانی و روحانی را توأم دیدیم، آن گاه به شکل صحیح مسیر درمان را طی خواهیم کرد.

نهایت ایجاد «کمیته‌ای ویژه» از سوی حکومت اسلامی ایران این است که وظیفه‌اش تشدید مراقبت و سانسور اخبار مربوط به کرونا در اینترنت و احضار و بازداشت روزنامه‌نگاران و شهروندانی است که مدیریت بحران کرونا از سوی حکومت ایران را مورد انتقاد قرار می‌دهند.

شنبه شانزدهم فروردین [حمل] ۱۳۸۹ - چهارم اپریل ۲۰۲۰

*فلم صف حماقت ، صدا و سیما:

<https://youtu.be/R8lrllKu0eE>

*گفت‌وگو با دکتر رحیم یوسف‌پور، پزشک متخصص داخلی در سقز که تهدید به مرگ شده است:

<https://youtu.be/djSDhTjVvfY>